

IRODALOM MŰVÉSZET

MARKI ZOLTÁN

LENIN

Nagyok közt mertél legserényebb lenni
s hallottam is Te vagy a legnagyobb.
Munkád nem zuzza szét a zordon semmi,
sírodon tulkiadt akaratom.

A posvány emberelenség ellen, Te:
legemberebb az emberek között,
a dolgozókat viteld küzdelembe
s a régivel, az új megújított.

Elsz! Mint hőmpoly folyam a gátakat
töröd szét pánjtait a vad időnek,
mint sziklák mélyéből víz s erő fakad,
tanításodból nagy seregek nőnek.

Elsz, elsz, elsz! Mert millió kemény férfit
koodcsolt egy táborba a neved,
nőket, kik az új világot remélik
s neveddel születnek gyermekek.

Történetek Lenről

A szovjet filmstúdiók új, nagyszerű termékét, a Történetek Lenről című filmet mutatja be a Dózsa mozi hétfőtől kezdve. A film epizódokat elevenít fel a proletariátus nagy tanító-mesterének életéből. Megjelennek a filmben Lenin mellett a Bolsevik Párt többi vezetői, a Nagy Októberi Forradalom előkészítői és irányítói is. A mozilátogatók bizonyára szívesen és nagy érdeklődéssel fogadják majd a filmet.

MAJTENYI ERIK

FÖLDTŐL-FÖLDIG

Százföld fut a tengerig
tenger veri a tulsó partot,
és földtől földig kerekén
zörgő hüvelyben még a kardok.

Es földtől földig fejlegek
esőt bocsájtják rétre, kertre,
Olákból nem száll még alá
halálhozón a lomha pernye.

Es földtől földig kerekén
mindenütt ember még az ember
és minden tavaszt felkőszönt
csordultig telve szerelemmel.

Es földtől földig nincs, kinek
ne volna féltékenysége,
ki tegnapot és holnapot
csikorgó foggal meg ne óvja.

Ezért! Mert tenni s hinni kell!
Ezért! Mert tenni kötelesség!
Mert nagy meglepetéssel tesszi
az élet minden élők tettét,

hadd fusson földtől tengerig
s a tulsó partot ostromolja
a szent kiáltás: Emberek,
kezünkben van a béke sorsa!

ÁCS FERENC

ÚJ LAKÓK AZ EMELETEN

— Irma! — hallatszotl hirtelen
a nyitott ajtókon, szobákon keresz-
tülzörz a fényhang.

Irma azon nyomban kiegyenesed-
ett, arcán hirtelen kivirult az izga-
dottság, boldog pir, egész testét villany-
szerűen járta át a fénynek ez a kissé
távolról jött szótáda, de... külön-
ös módon... a pillanat furcsa va-
rázsa folytán ahelyett, hogy azonnal
hátrafordult volna, szinte meg-
dermedt. — Micsoda hasonlatosság!
— villámolt fejébe a felismerés. Es
ettől szinte megbénult, kifehéredve,
tehetetlenül állt a kényszerűen rá-
zúduló hívások, szótáda hangját:

— Irma!

— Irma!

— Irma!

Egyazon hang. Az apja hangja!
— Irma! Gyere már az ablaktól...
Hátóes, sápadt, piszeorru leány-
ka engedelmességet. Eltávolította
arcát a négyemeletes ház pincelaká-
sának járdára néző ablakszemé-
rő, melyen csak a szőja körvonalainak
lehetet-rajzolta nyoma maradt.

— Irma — görnyedt feléje a kö-
hög, beteg apa, — eridj az udvar-
ra. Eridj nő, eridj, sőt a nap... Sőt
a nap, fiam, eridj a napra... —
Hosszu, ugató, száraz köhögés.

A leányka kilép az udvarra azzal
az idegenkedő bizonytalansággal,
ahogy csak a nagyodósi házme-
sterek gyermekei szoktak tündönni a
mindig idegennek tetsző mások ud-
varán.

— Irma!

Irma! Szaladj a negyedik eme-
letre, vidd fel fiam ezt a ko-
sarat, vidd a nagyságos kisasszony-
nak... hogy az a rossz fene... Női
Művész! Vidd már!

— Irma! Szaladj a piacig. Most
jutott eszembe, a patikus ur üzent,
csomagja van... Szaladj fiam, én
már nem bírom...

— Irma! Szaladj az állomásra...
Igen, még most, ezzel az esti vonat-
tal érkezik Róffler ur, csomagja
van...

— Irma... de jó, hogy jöttél,
már aggódtam... Nehéz volt, sok
poggyász? Pénz? Oh, én keresek le-
nyom... Oh, én boldogtalan, hogy
alig mozgok... ha az anyád él-
ne...! Ha a bátyád élne... S ha
a nővéred is élne...! — Hosszu,
fojtott köhögés.

— Irma! Hol vagy? Fekszünk...

Igen... Késő van, feksznék fiam...

Takarj be... úgy... nyár van,

ugye, kislányom, nyár van, ilyenkor

már forróodik a fejem, de jázom...

a nyakamig úgy, jól van kislányom.

Irma! Kelj fel, fiam... Hány

óra? Ennye, pont éjfél... Kelj

fel, lelkem, én nem bírok... Csön-

gették, hallod, csöngették... Nyisd

ki a kaput, kapunk néhány garast,

nyisd ki, fiam, jönnek a nagysá-

gák... hogy az a rossz fene! A

negyedik emeletre... igen... Ók...

— Irma! Reggel van, fiam... Sőt

a nap, eridj a napra, te mindig a

napon légy...

— Irma!

— Irma!

— Irma!

Az első próbák híre hamar be-
járt a falut és az egykori dalár-
disták közül senki sem akarta, hogy
éppen ő ne énekeljen újra. S így
szinte egyik napról a másikra meg-
szaporodott az éneklők. Másfél hó-
nap lekiismeretes munka után meg-
történt az első bemutatók. A né-
zőtér megint e régi, bemutatott elő-
tti izgalom hullámozott. Aztán fel-
ment a függöny s a színpadon meg-
jelent a több, mint száz tagból, csu-
pa házas emberből, édesanyákból
álló éneklők. Legtöbbjük haját már
megütötte a der, de amikor felcsen-
dült ajkukon a dal, mintha mind-
annyian meglátnak volna. S az éne-
k diadalmasan betöltötte a ter-
met s a szívet és a felcsendülő,
szünni nem akaró taps azt bizonyí-
totta, hogy nem volt hiába való a
fáradozás.

A nagyszerű előadás után néhány
ifjúmunkás kereste fel Róth Mátyást
s egy kicsit felszegen, szégyenlősen,
de előadták jövetelek célját: sze-
retnek, ha a tanító elvtárs velük is
foglalkozik. A tanító természet-
esen csak erre várt. Az érdeklődést
már felébresztette a fiatalokban is,
a munka nehezén túljutottak. Volt
már kivel dolgozni.

Azóta két kerek esztendő telt el
s ha fellapozzuk a két év munká-
naplóját, minden lap újabb és
újabb eredményekről, sikerekről szá-
mol be. Az ifjusági dalárda már
több, mint nyolcvan tagot számlál s
műsoruk veledik a nagyobb multi-
ra visszatérő idősebbekkel. Igaz,
hogy az V. országos kultúrverseny
közésközi szakaszán az első díjat
az idősebbek dalárda nyerte, de az
iljakk nagyon fennekednek, hogy majd
legközelebb!

A kultúrthoz igazgatója mindezt
még csak a kezdetnek tekinti. Rö-
videsen újabb csoportok veszik ke-
zübe a művelődés fátylóját. A kul-

turmunkának eredményei, nevelő ha-
tása máris meglátszik a dolgozó pa-
rasztiokon. Minden egyes kulturmun-
kás — és a község zöme annak szá-
mát — vállalta, hogy önkéntes mun-
kával átalakít egy nagyobb épületet
az új kultúrthoz számára. A mun-
ka már meg is kezdődött s az embe-
rek valóságos versenyznek, hogy
ki jelenik meg pontosabban az önké-
ntes munkán és hogy ki teljesít
többet.

A művelődésnek valóságos kom-
binátját építik majd fel az új kultúr-
thozban. A különböző próbatermek-
ben és a nagy termen kívül külön
helyiségek állnak majd az asztalite-
niszerek, a sakkosok és a könyvba-
rárok rendelkezésére. Az új kultúr-
thoz bármilyen nagy is lesz, bizonyo-
san soha sem marad többé gazdát-
lan, mert aki egyszer beleszótolt
a tudás gyarapításának, az emberne-
velésnek nagy munkájába, az többé
nem tud meglenni nélküle.

S ebben a nagy munkában az el-
ismerés és a dicsőlet egy szerény,
már meglátszó mozgás, megnyerő
külső tanító básié, aki szabad ide-
jét és rengeteg energiáját áldozta
azért, hogy községének kultúréle
fellendüljön, kivirágozzék s a műve-
lődi munka képviselői dicsőséget
szerezzenek Ságának más község-
ben is. Illesse tisztelt és megbé-
csülés ezért Róth Mátyás elvtársat.

Péterfi Árpád

Zenei hét

a béke világmozgalom
tizéves évfordulójára

A Béke Világmozgalom 10. évfor-
dulója alkalmából zenei hetet ren-
deznek a román rádióban. A zenei
hét műsora igen gazdag, változatos.
A Nemzetközi Békédíjas kitüntetett
zeneszerzők műveit, híres előadómű-
vészek műsorát sugározza a rádió
ezen a héten (április 19—26).

Ez alkalommal kerülnek bemuta-
tásra a „Békeharcos muzsikusok” ci-
mű adások során Dmitrij Sosztako-
vics művei, felhangzik a mindany-
nyunk által jól ismert békeharcos
néger énekes, Paul Robeson hangja,
Pablo Casals feledhetetlen csellójá-
téka. A Nemzetközi Békédíjjal kitün-
tetett zenészek közül Vaclav Do-
bias béke-kantátóját hallhatjuk. Ezen
a héten sugározza a rádió a „Népek
a békét éneklék” című műsort, mely-
nek során a szovjet, kínai, bolgár,
cseh, magyar, román, albán, koreai,
vietnami, mongol, német béke dolo-
kat, zeneműveket hallhatunk.

A Béke Világmozgalom tizedik év-
fordulója alkalmából irodalmi mű-
sort is sugároz a rádió. „A költők a
békéről” című adás keretében Cice-
rona Theodorescu költő mond ünnepi
beszédet.

HAZAFELÉ

(Kelen Ferenc felvétele)

Georg Friedrich Händel

A Béke Világmozgalom javaslatára
és kezdeményezésére, április hónap-
ban világszerte ünnepélyek, hangver-
senyek keretében emlékeznek meg a
zeneirodalom egyik legnagyobb alak-

járól Georg Friedrich Händelről
halálának kétszázadik évfordulója
alkalmából.

Händel 1685-ben született egy né-
met kisvárosban, Halleban. Apja sze-
gény borbély volt, aki nagy család-
ja és szűkössége miatt csak ne-
hezen biztosíthatta tehetséges fiá-
nak tanulását. Händel vasszorgalma
azonban legyőzte a nehézségeket és
1703-ban már mint ismert nevű ze-
neművész költözött át Hamburgba.
Ez a város lesz első sikereinek szin-
helye itt mutatják be ugyanis első
operáit: az Almírárt és a Nérót.

Néhány év múlva a zene akkori
felegvárába, hazájába, Olaszország-
ba megy, ahol behatóan tanulmá-
nyozza a nagy mesterek muzsikáját.
Szellemileg és mesterségbelileg is
gazdagodva Angliában telepszik le.
Londonban 6 az egyik legtöbb támo-
gatója egy operaszínház létesítésének,
ahol az uralomra jutott polgárság
izlésének megfelelően az egyházi ze-
netől eltérő, realitásos lírai drámá-
kat, főleg az olasz zenészek mű-
veit mutatják be. Ebben az időben
Händel is újabb operákkal ajándé-
kozza meg közönségét, ezek közül a
legjelentősebbnek Xerxes számít.

Huszonöt évi zenészerzői tevé-
kenysége után döbben rá, hogy az
eddig művelt műfajban, az operában
nem találta meg azt a keretet, a-
melyben teljes egészében érvényesül-
hetnének realista törekvései. Es az
élete delén már túllévo zenészerző-
nek van még elég ereje nemcsak ah-
hoz, hogy új műfajba kezdjen, de ah-
hoz is, hogy maradandót, időtálló
alkosszon. Kórusműveiben, oratóriu-
maiban jut igazán érvényre Händel
nagy tehetsége.

Oratóriumai első bemutatásuk
óta állandó műsordarabjai a vil-
lág valamennyi hangversenydobogó-
jának. S most, halálának kétszázadik
évfordulója alkalmával minden ze-
nekedvelő mélyeséges, csodálattal és
elismeréssel adózik a muzsika nagy
klasszikusának, az uttörő és mindig
élő nagy művészeknek.

zel, ne gyere... Köszönöm, jólesik,
fiam... Ezután vigyázz, vigyázz,
mert elmegyek... Hogy mondjam...
Ne sírj! Erzem, fiam, talán csak né-
hány nap... nem bírom már, fulla-
dok, fiam... Ne sírj! Irma! Irma!...
jó hírek? Visszaonulást? Jó... Ez
nagyon jó... Neked ez nagyon jó...
— Nahát! Toppant egy huszon-
nyolc éves csontos arcu fiatalember
mosolyogva az erkélyre.

Hirtelen azt hitte, hogy a fele-
sége jatekból elbujt, már-
már nagyot akart nevetni, amikor
meglátta, de valami furcsa aggodal-
om járta át, amint észrevette kife-
héredett, merev arcát.

— Irma... — fogta át mindkét
vállát.

S az asszonyka csak most ébredt.
Amint maga előtt látta férjét, tekin-
tetének sok kusza fénye egyetlen
pontra gyűlt s szinte láthatóan tért
vissza lassan-lassan az újrászülető
pár...

— Nézd, itt vannak a jegyek...
— mondta a férj, hogy valamivel
derűre bírja — itt vannak a jegyek,
Irma, utazunk, megyünk, Irma, két
hétre!

— Asszony egészen hozzádismult,
mint a menedékre talált ijedt gyer-
mek.

— Mi van veled? — kérdezte a
férj halkán, meleg félénkséggel.

— Semmi, csak a hangod... Meg
kell szoknom, pontosan olyan, mint
az apám s még így nem szólítottál...
meg kell szoknom...

Es összehajoltak. De Irma hirtel-
en kezebe vette a két vonatjegyet s
vidáman, váratlan palkossággal az
erkély szélénél termett.

— Nézd! — ragyogta a férje felé.
A város szíve ott látketett a látkuk
alatt...